Lausuntopyyntö: Sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntö luonnoksesta arviomuistioksi väkivallan ehkäisyn rakenteita koskevan lainsäädännön tarpeesta hyvinvointialueilla ja kunnissa

Lausunnonpyytäjä
Sosiaali- ja terveysministeriö

VAHVA-asianumero
VN/31068/2026

Julkaistu
18.11.2026

Johdanto

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää lausuntoja luonnoksesta arviomuistioksi väkivallan ehkäisyn rakenteita koskevan lainsäädännön tarpeesta hyvinvointialueilla ja kunnissa.

Arviomuistiossa tarkastellaan väkivallan ehkäisyn koordinaation ja väkivallan vastaisen työn rakenteiden nykytilaa kunnissa ja hyvinvointialueilla sekä arvioidaan, miten rakenteita voitaisiin vahvistaa. Arvioinnilla toteutetaan pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman kirjausta, jonka mukaan hallitus arvioi kuntia ja hyvinvointialueita velvoittavan lainsäädännön tarvetta väkivallan ehkäisyn ja väkivallan vastaisen työn rakenteiden vahvistamisessa.
Arviomuistiossa tarkastellaan ensisijaisesti lähisuhdeväkivallan ja naisiin kohdistuvan väkivallan ehkäisyä sekä niitä tukevia rakenteita. Valmistelussa on tunnistettu, että eri väkivaltailmiöt usein limittyvät ja kytkeytyvät toisiinsa ja tämän vuoksi muistiossa arvioidaan myös sitä, olisiko mahdollisten toimien perusteltua vahvistaa väkivallan ehkäisyn rakenteita lähisuhdeväkivallan ja naisiin kohdistuvan väkivallan ehkäisyä laajemmin.
Kuluneiden 20 vuoden aikana annetuista kansallisista ja kansainvälisistä suosituksista huolimatta väkivallan ehkäisyn koordinoinnissa, resursoinnissa ja toimintatavoissa on edelleen alueellisia eroja, eivätkä suositukset ole kaikilta osin johtaneet pysyviin ja yhdenmukaisiin rakenteisiin kunnissa ja hyvinvointialueilla.
Muistiossa kuvataan väkivallan yleisyyttä, kustannuksia ja väkivallan ehkäisyn sekä rakenteiden nykytilaa Suomessa. Lisäksi esitellään asiaan liittyvää säädöspohjaa, suosituksia, väkivallan ehkäisyn koordinaatiota sekä keskeisiä toimijoita ja palveluita. Muistiossa tarkastellaan ja arvioidaan erilaisia vaihtoehtoja väkivallan ehkäisyn rakenteiden vahvistamiseksi.

Vastuuhenkilö
minna.viuhko@gov.fi

Linkit ja liitteet

Liitteet

Arvioimuistioluonnos
Arviomuistioluonnos_rakennelain tarpeen arviointi.pdf

Aikataulu ja voimassaoloaika

Lausunto pyydetään antamaan viimeistään 07.01.2027.

Vastausohjeet

Kuka tahansa voi antaa lausunnon.

Lausunnon toimitustavat
Pyydämme, että annat lausunnon ensisijaisesti Lausuntopalvelussa.
Vaihtoehtoisesti voit toimittaa lausunnon ministeriön kirjaamoon.
- kirjaamo.stm@gov.fi tai
- Sosiaali- ja terveysministeriö, PL 33, 00023 Valtioneuvosto.
Mainitse kirjaamoon toimitetussa lausunnossa asianumero VN/31068/2026. Lähetäthän lausunnon sähköpostin liitteenä Word- tai PDF-muodossa, jotta sähköpostin sisältämät henkilötiedot (esim. sähköpostiosoite) eivät tallennu osaksi lausuntoa.
Lausuntojen julkisuus
Kaikki annetut lausunnot ovat lähtökohtaisesti julkisia viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaisesti. Lausunnot julkaistaan hankkeen julkisilla hankesivuilla (valtioneuvosto.fi/hankkeet, STM087:00/2026). Yksityishenkilön lausunto julkaistaan kuitenkin hankesivuilla tietosuojasyistä vain, jos lausunnonantaja sitä kirjallisesti pyytää esimerkiksi lausuntonsa yhteydessä tai sen saateviestissä.
Kaikki lausuntopalvelussa annetut lausunnot, mukaan lukien yksityishenkilöiden lausunnot, ovat automaattisesti kaikkien nähtävissä Lausuntopalvelussa. Ministeriö ei julkaise kirjaamoon toimitettuja lausuntoja Lausuntopalvelussa.
Lausunnossa ei tule ilmoittaa tarpeettomia henkilötietoja. Vaikka yksityishenkilön

---

Vastuuhenkilö
minna.viuhko@gov.fi

kirjaamoon toimittamaa lausuntoa ei julkaistaisi verkossa, lausunto on ministeriöltä kaikkien saatavissa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaisesti.

Lisätiedot

Ruotsinkielinen tiivistelmä ja pykäläluonnokset julkaistaan myöhemmin.

Lisätietojen antajat:

erityisasiantuntija Minna Viuhko
etunimi.sukunimi@gov.fi

erityisasiantuntija Saara Karttunen
etunimi.sukunimi@gov.fi

tai Hyvinvoinnin ja terveyden suojelu -yksikön sähköposti: hytn.posti.stm@gov.fi

Jakelu

Pudasjärven kaupunki
Vörå kommun / Vöyrin kunta (1)
Turun kaupunki
Lahden kaupunki
Hankasalmen kunta
Oulun kaupunki
Tornion kaupunki
Enontekiön kunta
Inarin kunta (1)
Huittisten kaupunki
Äänekosken kaupunki
Ähtärin kaupunki (1)

Vastuuhenkilö
minna.viuhko@gov.fi

Ypäjän kunta

Ylöjärven kaupunki

Ylivieskan kaupunki

Ylitornion kunta

Virtain kaupunki (1)

Virolahden kunta (1)

Vimpelin kunta (1)

Viitasaaren kaupunki (1)

Vihdin kunta (1)

Vieremän kunta

Vetelin kunta

Vesilahden kunta (1)

Vesannon kunta (1)

Vehmaan kunta (1)

Varkauden kaupunki

Vantaan kaupunki (1)

Valkeakosken kaupunki (1)

Vaasan kaupunki (1)

Vaalan kunta (1)

Uudenkaupungin kaupunki (1)

Nykarleby stad / Uusikaarlepyy

Uuraisten kunta (1)

Utsjoen kunta (1)

Utajärven kunta

Urjalan kunta (1)

Ulvilan kaupunki (1)

Tyrnävän kunta (1)

Tuusulan kunta (1)

Tuusniemen kunta

Toivakan kunta

Toholammin kunta

Vastuuhenkilö
minna.viuhko@gov.fi

Tohmajärven kunta

Teuvan kunta (1)

Tervolan kunta (1)

Tervon kunta (1)

Tampereen kaupunki (1)

Tammelan kunta

Taivassalon kunta (1)

Taivalkosken kunta (1)

Taipalsaaren kunta (1)

Säkylän kunta (1)

Sysmän kunta

Suonenjoen kaupunki

Suomussalmen kunta (1)

Sulkavan kunta (1)

Sotkamon kunta (1)

Sonkajärven kunta (1)

Someron kaupunki (1)

Soinin kunta (1)

Sodankylän kunta (1)

Siuntion kunta

Sipoon kunta (1)

Simon kunta

Siilinjärven kunta (2)

Siikalatvan kunta

Siikajoen kunta

Siikaisten kunta

Sievin kunta

Seinäjoen kaupunki (1)

Savukosken kunta (1)

Savonlinnan kaupunki (1)

Savitaipaleen kunta

Vastuuhenkilö
minna.viuhko@gov.fi

Sauvon kunta

Sastamalan kaupunki (2)

Salon kaupunki (1)

Sallan kunta (1)

Saarijärven kaupunki (1)

Rääkkylän kunta (1)

Ruskon kunta (1)

Ruoveden kunta

Ruokolahden kunta (1)

Rovaniemen kaupunki (1)

Ristijärven kunta

Riihimäen kaupunki (1)

Reisjärven kunta (1)

Rautjärven kunta

Rautavaaran kunta

Rautalammin kunta (1)

Rauman kaupunki (1)

Ranuan kunta (1)

Rantasalmen kunta

Raision kaupunki

Raseborgs stad / Raaseporin kaupunki

Raahen kaupunki (1)

Pöytyän kunta (1)

Pälkäneen kunta (1)

Pyhärannan kunta

Pyhännän kunta (1)

Pyhäjärven kaupunki

Pyhäjoen kunta (1)

Pyhtään kunta (1)

Puumalan kunta (1)

Puolangan kunta

Vastuuhenkilö
minna.viuhko@gov.fi

Punkalaitumen kunta (1)

Pukkilan kunta (1)

Posion kunta

Porvoon kaupunki (2)

Pornaisten kunta

Porin kaupunki

Pomarkun kunta

Polvijärven kunta

Pirkkalan kunta (1)

Pihtiputaan kunta (1)

Jakobstad stad / Pietarsaaren kaupunki

Pielaveden kunta (1)

Pieksämäen kaupunki

Petäjäveden kunta (1)

Perhon kunta (1)

Pellon kunta (1)

Pelkosenniemen kunta

Pedersöre kommun / Pedersören kunta

Parkanon kaupunki

Parikkalan kunta (1)

Pargas stad / Paraisten kaupunki

Paltamon kunta

Paimion kaupunki

Padasjoen kunta

Outokummun kaupunki

Oulaisten kaupunki

Oriveden kaupunki (1)

Oripään kunta (1)

Orimattilan kaupunki (1)

Närpes stad / Närpiön kaupunki

Nurmijärven kunta (1)

Vastuuhenkilö
minna.viuhko@gov.fi

Nurmeksen kaupunki (1)

Nousiaisten kunta

Nivalan kaupunki (1)

Nokian kaupunki (1)

Nakkilan kunta (1)

Naantalin kaupunki (1)

Mäntyharjun kunta (1)

Mänttä-Vilppulan kaupunki

Mäntsälän kunta (1)

Myrskylän kunta

Mynämäen kunta

Muuramen kunta

Korsholms kommun / Mustasaaren kunta

Muonion kunta

Multian kunta

Muhoksen kunta (1)

Mikkelin kaupunki (1)

Miehikkälän kunta (1)

Merikarvian kunta

Merijärven kunta

Maskun kunta (1)

Marttilan kunta (1)

Malax kommun / Maalahden kunta

Luumäen kunta (1)

Larsmo kommun / Luodon kunta

Lumijoen kunta

Luhangan kunta

Loviisan kaupunki

Lopen kunta (1)

Loimaan kaupunki (1)

Lohjan kaupunki (2)

Vastuuhenkilö
minna.viuhko@gov.fi

Liperin kunta

Limingan kunta (1)

Liedon kunta (1)

Lieksan kaupunki (1)

Lestijärven kunta

Leppävirran kunta (1)

Lempäälän kunta (1)

Lemin kunta (1)

Laukaan kunta

Lapuan kaupunki (1)

Lappeenrannan kaupunki (1)

Lappajärven kunta (1)

Lapinlahden kunta (1)

Lapinjärven kunta (1)

Laitilan kaupunki

Laihian kunta (1)

Kärsämäen kunta

Kärkölän kunta (2)

Kyyjärven kunta

Kuusamon kaupunki (1)

Kustavin kunta (1)

Kurikan kaupunki (2)

Kuortaneen kunta

Kuopion kaupunki (3)

Kuhmoisten kunta

Kuhmon kaupunki (1)

Kronoby kommun / Kruunupyyn kunta

Kristinestads stad / Kristiinankaupunki

Kouvolan kaupunki (1)

Kotkan kaupunki (1)

Kosken Tl kunta (1)

Vastuuhenkilö
minna.viuhko@gov.fi

Korsnäs kommun

Kontiolahden kunta (1)

Konneveden kunta

Kolarin kunta

Kokkolan kaupunki (2)

Kokemäen kaupunki

Kivijärven kunta

Kiuruveden kaupunki

Kittilän kunta (1)

Kiteen kaupunki (1)

Kirkkonummen kunta (1)

Kinnulan kunta

Kihniön kunta (1)

Keuruun kaupunki

Keravan kaupunki (1)

Kempeleen kunta (1)

Kimitoöns kommun / Kemiönsaaren kunta

Keminmaan kunta

Kemijärven kaupunki (1)

Kemin kaupunki (1)

Keiteleen kunta (1)

Kaustisen kunta

Kauniaisten kaupunki

Kauhavan kaupunki (1)

Kauhajoen kaupunki (1)

Kaskisten kaupunki - Kaskö stad

Karvian kunta (1)

Karstulan kunta (1)

Karkkilan kaupunki (1)

Karijoen kunta

Kannuksen kaupunki

Vastuuhenkilö
minna.viuhko@gov.fi

Kannonkosken kunta

Kankaanpään kaupunki

Kangasniemen kunta (1)

Kangasalan kaupunki (1)

Kalajoen kaupunki (1)

Kajaanin kaupunki

Kaavin kunta

Kaarinan kaupunki

Järvenpään kaupunki (1)

Jämsän kaupunki

Jämijärven kunta

Jyväskylän kaupunki

Juvan kunta

Juupajoen kunta

Juuan kunta

Joutsan kunta (1)

Joroisten kunta

Jokioisten kunta

Joensuun kaupunki

Janakkalan kunta (1)

Isonkyrön kunta

Isojoen kunta (2)

Inkoon kunta / Ingå kommun

Imatran kaupunki

Ilomantsin kunta

Ilmajoen kunta (1)

Ikaalisten kaupunki

Iitin kunta

Iisalmen kaupunki (1)

Iin kunta

Hämeenlinnan kaupunki (1)

Vastuuhenkilö
minna.viuhko@gov.fi

Hämeenkyrön kunta
Hyvinkään kaupunki (1)
Hyrynsalmen kunta
Humppilan kunta
Hollolan kunta (1)
Hirvensalmen kunta
Helsingin kaupunki
Heinäveden kunta (1)
Heinolan kaupunki (1)
Hausjärven kunta
Hattulan kunta (1)
Hartolan kunta
Harjavallan kaupunki
Hangon kaupunki
Haminan kaupunki (1)
Halsuan kunta
Hailuodon kunta
Haapaveden kaupunki
Haapajärven kaupunki
Forssan kaupunki
Evijärven kunta
Eurajoen kunta
Euran kunta
Espoon kaupunki (1)
Enonkosken kunta
Auran kunta (1)
Askolan kunta
Asikkalan kunta (1)
Alavuden kaupunki (1)
Alavieskan kunta (1)
Alajärven kaupunki

Vastuuhenkilö
minna.viuhko@gov.fi

Akaan kaupunki
HUS-yhtymä
Pohjanmaan hyvinvointialue
Kymenlaakson hyvinvointialue
Päijät-Hämeen hyvinvointialue
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue
Etelä-Karjalan hyvinvointialue
Itä-Uudenmaan hyvinvointialue
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue
Keski-Suomen hyvinvointialue
Varsinais-Suomen hyvinvointialue
Pohjois-Savon hyvinvointialue
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue
Lapin hyvinvointialue
Kainuun hyvinvointialue
Etelä-Savon hyvinvointialue
Kanta-Hämeen hyvinvointialue
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
Satakunnan hyvinvointialue
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Pirkanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue
Helsingin kaupunki
Amnesty Suomi
Ensi- ja turvakotien liitto
Exit ry
Helsingin yliopiston valtiotieteellisen tiedekunnan Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti (Krimo)
HEUNI
Ihmisoikeuskeskus

Vastuuhenkilö
minna.viuhko@gov.fi

Ihmisoikeusliitto

Invalidiliitto

Irakin naisten yhdistys

Itsenäisyyden juhlavuoden lastensäätiö, Itla

Lapsiasiavaltuutetun toimisto

Lastensuojelun Keskusliitto ry

Loisto Setlementti

Lyömätön Linja

Mannerheimin Lastensuojeluliitto ry

Maria-Akatemia

Miessakit

Monika-Naiset

Naisjärjestöjen keskusliitto

Naisten linja

Nicehearts ry

NYTKIS

OmaKamu ry

Opetushallitus

Pakolaisapu

Pakolaisneuvonta

Pelastakaa lapset

Poikien talo

Poliisihallitus

Pro-tukipiste

Rikosseuraamuslaitos

RIKU

Romano Missio

Rusetti ry

Saamelaiskäräjät

SamiSoster

SETA

Vastuuhenkilö
minna.viuhko@gov.fi

Sexpo

Suojellaan Lapsia ry

Suomen Kuntaliitto

Suomen romaniyhdistys

Suomen Setlementtiliitto ry

Suomen Unicef

Suvanto

Tampere setlementti

Tasa-arvovaltuutettu

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Tilastokeskus

Tukinainen

Tuomioistuinvirasto

Tyttöjen talo

UN Women Suomi

Valtakunnansyyttäjän toimisto

Viola ry

Väestöliitto

Yhdenvertaisuusvaltuutetun toimisto

Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy

Valtioneuvoston oikeuskansleri

Eduskunnan oikeusasiamies

Tasa-arvoasiain neuvottelukunta (Tane)

Oikeusministeriö

Ulkoministeriö

Työ- ja elinkeinoministeriö

Sisäministeriö

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Valtiovarainministeriö

Ympäristöministeriö

Ålands landskapsregering

Vastuuhenkilö
minna.viuhko@gov.fi

Helsingin yliopisto

Itä-Suomen yliopisto

Jyväskylän yliopisto

Vaasan yliopisto

Tampereen yliopisto

Turun yliopisto

Åbo Akademi

Oulun yliopisto

Lapin yliopisto

Noora Ellonen

Marita Husso

Päivi Honkatukia

Elina Nikulainen

Satu Lidman

Kevät Nousiainen

Johanna Niemi

Asiasanat

–

Vastuuhenkilö

minna.viuhko@gov.fi

Anna lausunto

01 Kysymykset

Kysymys: Tulisiko väkivallan vastaisen työn rakenteista ja koordinaatiosta säätää lailla vai korjata arviomuistiossa kuvattuja nykytilan ongelmia muilla toimilla?

Vastuuhenkilö

minna.viuhko@gov.fi

- ◯ Tulisi säätää lailla
- ◯ Tulisi korjata muilla toimilla

  Täsmennä avovastauksessa, millä toimilla

- ◯ Tulisi sekä säätää lailla että korjata muilla toimilla

  Täsmennä avovastauksessa, millä toimilla

- ◯ En osaa sanoa

Kysymys: Jos väkivallan vastaisen työn rakenteista säädettäisiin, mikä arviomuistion jaksossa 4 esitetyistä toteuttamisvaihtoehdoista on kannatettavin? Miksi?

- ◯ Voimassa olevan lainsäädännön täydentäminen (jakso 4.2.2.1)

  Perustele vastauksesi (voimassa olevan lainsäädännön täydentäminen)

- ◯ Väkivallan ehkäisyn rakenteita koskeva oma erillislaki (jakso 4.2.2.2)

  Perustele vastauksesi (väkivallan ehkäisyn rakenteita koskeva oma erillislaki)

- ◯ Erillislain säätäminen ja voimassa olevan lainsäädännön täydentäminen (jakso 4.2.2.3)

  Perustele vastauksesi (erillislain säätäminen ja voimassa olevan lainsäädännön täydentäminen)

Vastuuhenkilö
minna.viuhko@gov.fi

Kysymys: Kysymys erityisesti kunnille ja hyvinvointialueille: Millaiset väkivallan vastaiset rakenteet alueellanne nykyisin on? Mikä nykyisissä rakenteissa toimii hyvin? Mikä nykyisissä rakenteissa ei toimi tai vaatii kehittämistä?

Kysymys: Kysymys erityisesti kunnille ja hyvinvointialueille: Huomioidaanko väkivallan ehkäisy osana hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä? Jos huomioidaan, kuvailkaa lyhyesti, miten väkivallan ehkäisy näkyy esimerkiksi strategisissa tavoitteissa, toimenpiteissä, hyvinvointikertomuksissa tai hyvinvointisuunnitelmissa.

Kysymys: Jos väkivallan vastaisen työn rakenteista säädetään, tulisiko lainsäädännön koskea kaikkea väkivaltaa vai vain tiettyä väkivaltaa, esim. lähisuhdeväkivaltaa ja naisiin kohdistuvaa väkivaltaa (täsmennä avovastauksessa, millä perusteella)

- ◯ Kaikkea väkivaltaa
- ◯ Vain tiettyä väkivaltaa

  Täsmennä avovastauksessa, mitä väkivaltaa

- ◯ En osaa sanoa

Kysymys: Jos väkivallan vastaisen työn rakenteista säädettäisiin lailla, mitä

Vastuuhenkilö
minna.viuhko@gov.fi

velvoitteita hyvinvointialueille ja kunnille tulisi asettaa laissa? Mistä hyvinvointialueiden tehtävistä tulisi säätää? Mistä kuntien tehtävistä tulisi säätää? Millä tavoin?

Kysymys: Miten muiden toimijoiden roolit tulisi huomioida?

Kysymys: Kysymys erityisesti kunnille ja hyvinvointialueille: Millaisia resurssi- tai kustannusvaikutuksia ehdotettavista rakenteista aiheutuisi organisaatiollenne? Arvioikaa mahdollisuuksien mukaan henkilöstövaikutuksia, hallinnollista työmäärää, taloudellisia kustannuksia ja mahdollisia säästöjä tai muita hyötyjä.

Kysymys: Kysymys erityisesti kunnille ja hyvinvointialueille: Voitaisiinko väkivallan ehkäisyn toteuttamista tukea taloudellisilla ohjauskeinoilla? Jos voitaisiin, millaisia keinoja pidätte tarkoituksenmukaisina (esimerkiksi valtionavustukset, rahoitusperusteisiin sisältyvät kannusteet tai muut taloudelliset mekanismit)?

Muut lausuntopyyntöä koskevat kommentit ja ehdotukset

Vastuuhenkilö
minna.viuhko@gov.fi

Vastuuhenkilö
minna.viuhko@gov.fi